

КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ

Історія української культури

Освітній ступінь	Бакалавр
Спеціальність	034 Культурологія
Освітня програма	Музична культурологія

Курс	4
Семестр	7, 8

Статус	Обов'язкова
--------	-------------

ECTS	6
Годин	180
Лекції	32
Семінари	32
Самостійна робота	116

Семестровий контроль	екзамен
----------------------	---------

ПІБ	Бабушка Лариса Дмитрівна, кандидат філософських наук, доцент
Профіль викладача	https://scholar.google.com/citations?user=uTFH2zkAAAAJ&hl=uk або інший профіль
e-mail	larisababushka@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Основною метою навчальної дисципліни «Історія української культури» є формування у здобувачів вищої освіти автентичної моделі української культури, самоусвідомлення себе як народу, нації крізь призму історичної реконструкції генези української культури задля забезпечення толерантного співбуття у полікультурному сьогочасному світі. Ознайомити студентів з основними етапами розвитку української культури та її найбільш яскравими феноменами, враховуючи специфіку порівняльно-історичного методу та образно-чуттєвого потенціалу.

Показати взаємодію та взаємовплив культурно-мистецьких процесів, що відбуваються в українському суспільстві, запропонувати студентам здійснити аналіз сучасної ситуації у царині культури через розкриття базових проблем культурології, таких як проблема ідентичності, аналіз ментальності як детермінанти культури та взаємозв'язок культурології з гуманітарними дисциплінами.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти набудуть наступних здатностей та вмінь:

- володіти культурою узагальнень щодо теоретичних та історичних підходів у вивченні української культури;
- ініціювати вияв самокритичної рефлексії щодо аналізу різноманітних контекстів наукових джерел, монографічних розвідок з питань історії української культури, культурної політики України тощо;

- аналізувати історичний контекст культурних процесів, що дає змогу простежити розвиток культури України від давніх часів до сьогодення;
- орієнтуватися у принципах періодизації культурних процесів, їх специфічних рисах та характеристиках;
- володіти культурною дискурсу з питань української культури в різновекторних аудиторіях фахівців та аматорів, враховуючи різноманітність та самоцінність полікультурного світу;
- визначати гуманістичні пріоритети у формуванні внутрішнього світу культури особистості;
- формувати у здобувачів вищої освіти толерантне співіснування серед політичних, конфесійних та інших соціокультурних розбіжностей у творенні правової держави, що забезпечить Україні потужний потенціал у продукуванні взірців демократичної культури та цінностей;

Навчальна дисципліна має міждисциплінарний характер та інтегрує знання з інших освітніх і наукових галузей: філософія, етика, естетика, народна музична творчість тощо. За структурно-логічною схемою програми підготовки фахівця дана навчальна дисципліна тісно пов'язана з такими дисциплінами: «Історія України», «Філософія», «Історія та теорія світової культури», «Історія української музичної культури», «Естетика».

Навчальна дисципліна «Історія української культури» найбільше пов'язана з предметами циклу гуманітарної підготовки – історії України, філософія, естетика, водночас циклу фундаментальної підготовки – історією української літератури та народною музичною творчістю, так і з дисциплінами циклу загально-професійної підготовки – історії української музичної культури, фаху тощо, так і з дисциплінами вільного вибору студента –українознавство, історії світової літератури тощо.

Отримані практичні навички та засвоєні теоретичні знання під час вивчення навчальної дисципліни можна використовувати в подальшому під час опанування навчальних дисциплін: «Філософія», «Естетика», «Соціологія культури», «Історія української музичної культури». На рівні магістерської підготовки курс може стати засадничим для таких дисциплін як «Сучасні проблеми культурної політики в Україні та світі» та інших.

Ефективна комунікація щодо розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу забезпечується за допомогою використання навчальної платформи MOODLE, електронної пошти, месенджеру, Viber та Google Classroom, Googl meet (обрати, додати власний інструмент). Під час навчання та для взаємодії зі студентами використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології для вирішення навчальних завдань, а також обладнання (проектор та електронні презентації для лекційних та практичних занять), музичні інструменти тощо.

Перелік тем

- Тема 1. Феномен української культури в проблемному полі історії.
- Тема 2. Методологічні засади вивчення історії української культури.
- Тема 3. Українська культура: витоки, етапи розвитку, специфіка.
- Семінар. Співвідношення понять «культура на українських землях», «культура в Україні», «українська національна культура».
- Тема 4. Традиція як теоретична проблема етнокультури.
- Семінар. Форми спадкоємності культури: ритуал, обряд, звичаї.
- Тема 5. Первісні культури на теренах України.
- Семінар. Концепції походження українського народу.
- Семінар. Трипільська культура як історичний феномен.
- Семінар. Особливості культурного процесу скіфського періоду.
- Тема 6. Специфіка культури Київської Русі.
- Семінар. Вплив християнства на розвиток давньоруської культури. Етнос. Мова. Писемна та музична культура.
- Тема 7. Українська культура в період Відродження та Реформації (XIV-XVII століття)
- Семінар. Феномен бароко в українській культурі. Музика Відродження та бароко.

- Тема 8. Українська культура в проекції Просвітництва.
 Семінар. Кордоцентризм як концепт в історії української культури. «Філософія серця» у творчості Г. С. Сковороди.
 Тема 9. Особливості української культури XIX ст.
 Семінар. Постаті М. Гоголя та Т. Г. Шевченка в історії української культури.
 Семінар. Кордоцентрична антропология П. Юркевича
 Тема 10. Українська культура XX століття.
 Семінар. Особливості національно-культурного піднесення 20-30 років. Музична культура XX століття.
 Тема 11. Сучасний стан розвитку української культури в полікультурних реаліях.

Форми та технології навчання

Базова форма навчання визначена навчальним планом (очна, денна).

В сьогочасних реаліях пандемії в освітньому процесі запроваджена змішана форма навчання як синтез онлайн та офлайн варіантів. На даний момент дисципліна викладається з використанням засобів дистанційного зв'язку.

Лекції, семінарські заняття, дискусії, медіапрезентації проводяться з використанням інформаційно-комунікативних технологій.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу MOODLE.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях та доповнення на семінарах	10
2.	Реферат (есе) за обраною тематикою	10
3.	Презентація досліджень за обраною тематикою	10
4.	Відвідування лекцій	10
5.	Відвідування семінарських занять	10
6.	Підсумкова контрольна (модульна) робота	20
7.	Залік	30
8.	Всього	100

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Навчання іноземною мовою (за потреби)

За потреби навчальна дисципліна може викладатися англійською мовою. Враховується бажання студентів щодо вибору окремих тем чи курсу, відповідно допускається вивчення матеріалу за допомогою англомовних онлайн-курсів, що відповідає тематиці конкретних занять.

Неформальна освіта.

Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни «Історія української культури» участь студентів у міжнародних та вітчизняних конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів, театрів, мистецьких експозицій та виставок, музичних фестивалів, конкурсів тощо.